

Jaarverslag Stichting Straatpastoraat Amersfoort 2020

Stichting Straatpastoraat Amersfoort
Zuidsingel 5
3811 HA Amersfoort

Straatpastores: Drs. Bernadette van Dijk en Cis de Hoop
Vrijwilligers: Els en Ingrid
pastores@straatpastor.nl

Website: www.straatpastor.nl

Bestuur: Irene Vriens (voorzitter); Popko Muthert (penningmeester); Jan Bloemendal (secretaris); Jan Houben (HRM); Erica Vaarkamp (lid)
secretaris@straatpastor.nl

Fondswervingscommissie: Leo Koffeman (voorzitter); Bas Verheij; Marjet de Jong
fondswerving@straatpastor.nl

Inleiding

De Stichting Straatpastoraat Amersfoort (SSA) is opgericht in 2007. De Stichting heeft als doel het oprichten en in stand houden van straatpastoraat in Amersfoort en de regio eromheen ten behoeve van dak- en thuislozen, alsmede ten behoeve van mensen die in een crisis verkeren en daarom een beroep doen op opvang. De Stichting verricht haar werkzaamheden vanuit een christelijke levensovertuiging, maar staat open voor iedere gezindte of levensovertuiging en respecteert ieders religieuze of levensbeschouwelijke achtergrond. Bernadette van Dijk is sinds 2008 als straatpastor in dienst bij de Stichting, Cis de Hoop is dat sinds september 2019. Met gekwalificeerde vrijwilligers Els en Ingrid vormen zij een team van vier mensen / professionals.

De contactenkring van de straatpastores bestaat uit mensen in de verschillende vormen van opvang: dag- en nachtopvang, verslavingszorg, dagbesteding, mensen die we buiten zien op bankjes en andere plekken, mensen die inmiddels begeleid of zelfstandig wonen én mensen van wie we het niet weten. Veel van hen spreken we individueel, maar zeker in de opvang en op hangplekken voeren we ook ‘tafelgesprekken’, prikken we een stukje mee met de klussers, of doen een potje poolbiljart mee om de kennismaking of het gesprek mogelijk te maken. We bezoeken met mensen de kapel van de Xaveriuskerk, zoeken samen naar een passende kerk, bezoeken ook mensen in het ziekenhuis en de gevangenis.

Ureninvestering

Straatpastor en teamleider Bernadette van Dijk is in dienst voor 24 uur per week, straatpastor Cis de Hoop voor 8 uur per week. Els en Ingrid staan ons als geschoolde vrijwilligers bij; zij zetten zich gezamenlijk ruim 13 uur in.

Corona op straat

De grote onbekende die in Nederland eind februari / begin maart opdook, bracht ook ons grote onzekerheid. Zouden er veel straatmensen ziek worden, zouden er mensen overlijden, hoe moet dat met afstandsmaatregelen in de verschillende opvangplekken, hoe zouden mensen met elkaar omgaan als er iemand hoest of niest, wat betekent 'risicogroep' in dit kader, zouden mensen bang worden?

Er werden nauwelijks mensen ziek. Wel ontstond er al snel onrust over afstand van elkaar: tot en met maart 2020 sliepen mensen met hun achten in één slaapkamer, 40 tot 45 mensen aan het Smallepad. 'Tellen wij ook mee in deze wereld, of maakt het niet uit als wij ziek worden?' hoorden we. En ook onder medewerkers de onmacht omdat ze niet meer ruimte te bieden hadden.

Begin april vertrokken ruim twintig mensen van Kwintes van het Smallepad en Amergaard, naar het ISVW-hotel. Door Kwintes geselecteerde mensen van wie de hulpverleners verwachtten dat die goed voor zichzelf konden zorgen en geen overlast zouden geven. Zij kregen ieder een eigen kamer, met de bijbehorende privacy en rust. Het leverde nieuwe vragen op over samenleven met minder regels en toezicht, en de onderlinge verhoudingen werden beïnvloed door de verantwoordelijkheid die zij als groep-te-gast droegen. In het algemeen deed het hen erg goed. De helft van deze groep verhuisde later naar het Mercure-hotel. Velen van hen kregen een spoedurgentie. Een groepje ging door naar een nieuwe locatie voor begeleid wonen van Kwintes. Van plek naar plek naar plek dus, maar sommigen wel versneld onder een eigen dak. Op de beide opvanglocaties van Kwintes bleef ook een groep achter. Niet geselecteerd worden kan confronterend zijn, maar voor de meesten was het acceptabel en zij koesterden hun plek in de binnenstad.

Voor de opvangplekken waar mensen het dichtst op elkaar leven, werd een corona-ziekenboeg elders geregeld. Alleen in het najaar, in de 'tweede golf' is daar heel bescheiden gebruik van gemaakt.

De maatregelen treffen iedereen en de één hanteert dat makkelijker dan de ander. Maar voor iedereen geldt dat hulpverlening op aanvraag per telefoon, bijvoorbeeld door het wijkteam, niet zo toegankelijk is als een plek waar je binnen kunt lopen, waar iemand je dan helpt om je vraag te vinden en mogelijk het antwoord erop. Als in een gesprekje aan tafel iets aan de orde komt waar je wat hulp zou kunnen gebruiken, dan kom je dat samen op het spoor. Een meedenkend mens

tegenover je blijft onmisbaar om knopen te ontwarren, een verhaal te construeren en misschien een (hulp-) vraag te ontcijferen.

Daarnaast worden de droge en warme open plekken gemist: de bibliotheek, het Gemeentehuis, een winkel of een café om even op te warmen of het toilet te gebruiken, de Inloophuizen waar altijd koffie en aandacht was.

Iemand werd bang. 'ben jij een risicogroep?' leek hij aan zijn buurman te vragen. De informatie van de overheid was voor hem behoorlijk ingewikkeld. Bij Kwintes aan het Smallepad hiielden de medewerkers een informatiemoment, aangemoedigd door het Straatpastoraat. We legden uit dat risico betekende: je bent niet zomaar extra besmettelijk, maar áls je besmet raakt, wordt je er waarschijnlijk veel zieker van. Helderheid gaf rust in de groep.

'Moet ik bij een vriendin gaan logeren....?' vroeg iemand zich af. Het mocht. Er zaten wel strikte voorwaarden aan. Het zou minstens betekenen dat hij niet meer in de opvang naar binnen zou kunnen de komende... tja, voor hoe lang eigenlijk? Want dan breng je besmettingen heen en weer. Hoe lang gaat dat goed, logeren onder coronadruk?

'Ik heb meteen zoveel mogelijk van anderen hun glas gebruikt en shaggies gedeeld. Ik weet bijna zeker dat ik het meteen heb gehad. En dan kan ik weer naar mijn moedertje toe.... Die is 80'

Werkwijze, betekenis corona voor Straatpastoraat

Onze manier van werken was en is om mensen op te zoeken waar zij zijn. Waar mensen samenkomen, kwamen wij. Het Zorgcentrum van Roads (Kleine Haag) ging voor ons dicht en is dat tot op heden. Bij het Leger des Heils bleven we meer dan welkom, maar de activiteiten waar Cis in Hostel Hirundo zojuist mee begonnen was, gingen niet door. Op het Smallepad en in Amergaard, opvanglocaties van Kwintes, zagen we mensen binnen, als de besmettingscijfers het toelieten. De Straatadvokaten, waar het nog wel eens een vol huis kon zijn, perkten noodgedwongen hun bezoekersaantal in. Kwintes verspreidde de mensen en locaties. In hotels is het straatpastoraat niet welkom. Mensen bereiken zó, dat het tot een zinvol gesprek kan komen, werd lastiger. Van velen hebben we geen telefoonnummer, per telefoon praat je moeilijker over wat ertoe doet, en als we niet in een groep bewegen, zien we niet hoe het onderling gaat, hoe de sfeer is, wie erbij is gekomen of vertrokken.

Toen we in maart 2020 vanwege verkoudheid en dergelijke even nergens heen konden, hebben we nagedacht of we ons aan zouden sluiten bij alle kerken en organisaties die mooie dingen gingen uitzenden. Daar hebben we uiteindelijk niet in geïnvesteerd. We geloven dat we aan al het bestaande daarin weinig hebben toe te voegen en beter onze aandacht kunnen geven aan het bereiken van mensen, in onze luisterende modus.

We waren meer op straat, met thermoskan en met de vele geschonken koekjes, deelden de zon, de kou en de frustratie, zochten naar wat er leerzaam en mooi aan was en hoopten op betere tijden.

(van facebook)

Goede Vrijdag 2020. Arthur en ik bidden in de kapel voor wie alleen is. Voor wie verlaten is. Voor wie verraden is. Voor wie een kruis draagt.

Maar met mijn eerste dag sinds 4 weken in Amersfoort, was het ook 'hart-onder-de-riem-dag'. Met Ingrid vulden we schalen met bergen paaseieren en kaarten en brachten ze op 6 opvanglocaties aan de deur. Een gelukkig weerzien -op afstand- maakte het ook een lichte dag, met vreugde. Vreemd. Even bekruipt me het gevoel of dat wel mag. Maar voor sommige bekenden is het volgende week nog de dag van het lijden. En gisteren Pasen...

Over het corona-virus: 'When you f*ck nature, nature f*cks you'

Aantallen

Het aantal ontmoetingen is lager dan we op grond van onze teamuitbreiding hadden kunnen verwachten, als er geen corona was geweest. De oorzaken zijn eigenlijk voor straatmensen overwegend heel goed: ze verblijven verspreid over meer locaties, kleinschaliger, er zijn meer mensen sneller weer in een van de woonvormen die echt in een woonwijk staan, tussen andere burgers.

Het team heeft in 2020 een gezamenlijke contactenkring van 184 mensen van wie 18% vrouw. We hadden in 2020 1666 ontmoetingen met hen, zwaaien niet meegerekend. Dat komt neer op 32 per week.

Overledenen

Gerard overleed begin 2020, we kenden hem vooral als supervrijwilliger bij de Straatadvokaten, waar hij ook zijn belangrijkste sociale kring had. Ook voor John en Marco verzorgden we de uitvaart, samen met de mensen van de gemeente. De uitvaart van Wim werd georganiseerd door zijn familie en het Leger des Heils. Wij waren er en ondersteunden in de rouw.

'God wat mis ik hem. Mijn maatje! Maar het moet zo. Hij leed zo erg...'

Netwerk, spreekbeurten, samenwerking, gemeentelijk beleid

De pastores vertellen het volgende. We bezoeken regelmatig twee locaties van het **Leger des Heils**, Hostel Hirundo en Cederhorst. Ons bezoek wordt erg gewaardeerd door de bewoners én medewerkers. Een aantal bewoners is al heel lang bij ons in beeld. Steeds vaker weten ook de begeleiders ons te vinden en maken ze bewoners erop attent dat een gesprek met een straatpastor mogelijk is. De samenwerking is verstevigd en we zijn – met uitzondering van de eerste onzekere weken – ook in tijden van Corona steeds van harte welkom geweest.

Naast de individuele gesprekken is Cis dit jaar gestart met het aanbod van een geloofsgroep bij Hirundo. Helaas is dat vanwege de Coronamaatregelen weer even stil komen te liggen, maar de eerste bijeenkomst was geslaagd. De geloofsgroep is tot stand gekomen op uitnodiging van de activiteitenbegeleiding die dit jaar bij Hirundo nieuw leven is ingeblazen, met een mooie nieuwe ruimte voor ontmoeting, Op1, en structureel aanbod met verschillende soorten activiteiten voor de bewoners van het hostel. Het idee om naast ons luisterend oor ook met aanbod te komen over levensthema's, kwam voort uit de wens om binnen het hostel, waar

mensen toch ook veel op zichzelf zijn, iets laagdrempeligs te bieden. Een groepsactiviteit heeft waarde in zichzelf omdat het verbindingen legt, mensen helpt zichzelf kwetsbaar te tonen en daarin ook de ander te herkennen. Het biedt ook weer een ingang voor verdere gesprekken met de pastor.

Naast het bezoeken van deze twee locaties is er dit jaar ook meer contact geweest met het ambulante team van het Leger des Heils. Cis heeft een vakoverleg bijgewoond van ambulant werkenden in de regio Midden Nederland en daar het straatpastoraat toegelicht. Vooral hoe we werken vanuit de presentiebenadering leverde een mooie uitwisseling op.

In het hostel. Ze is in de eetruimte en vraagt gelijk naar de voortgang van haar ID. Ik (I) geef haar aan dat de bal bij haar ligt. Ze valt een beetje uit, dan beheerst ze zich. Ze dacht dat ze zelf niets hoefde te doen. Ik ga met haar naar de begeleiding om te vragen wanneer haar begeleidster werkt. Dat is woensdagochtend. Ze schrijft het op in haar agenda en gaat er woensdag (zelf) achteraan.

De **Protestante gemeente van Woudenberg** koos in 2020 het Straatpastoraat om er aandacht aan te schenken op onder andere bid- en dankdag voor het gewas; zij brachten hun Paaskaars, Bernadette sprak er kort. **Het Witte Kerkje in Huis ter Heide** vroeg om een (online) spreekbeurt, Bernadette ging voor in de **Johanneskerk** net in de periode dat het met 30 mensen mocht. Bernadette sprak voor de **Rotaryclub Amersfoort-West**, live met een kleine groep én via scherm. Naast een financiële gift, boden leden hun kennis, handen en netwerk aan. Zo heeft iemand ons geholpen met het ophalen van een boekenkast voor Kwintes Amergaard, en heeft een Rotary-lid het internet op ons kantoor weer op weg geholpen. Het **Farelcollege** zette de traditie voort, en zamelde met 3 en 4 VWO, kleding, lekkers en verzorgingsproducten in. Eerst kwam nog een groepje van ongeveer tien scholieren voor een rondleiding in de stad, zo kon het ‘corona-veilig’.

De **Gemeente Amersfoort** ging in 2020 van start met een nieuwe Aanpak Dakloosheid. In gesprek met diverse partners in het veld van maatschappelijke opvang en verslavingszorg, wordt er nieuw beleid voorbereid op het gebied van ‘opvang, instroom en uitstroom’. Wij als Straatpastores hebben er geen geheim van gemaakt dat we blij zijn om hierin mee te praten, ook al voeren wij bijvoorbeeld geen registratie van migratie-achtergrond, hoofdproblematiek, leeftijd, indicatiestelling, en blijven mensen welkom in ons contact ook als zij formeel niet dakloos (meer) zijn. Wij bieden kortom, weinig cijfers om beleid op te baseren. Onze kracht zit in onze nabijheid bij de doelgroep en de inhoudelijke verhalen die we daaruit (anoniem en onherkenbaar) kunnen doen. Daarmee zijn we welkom in het algemene overleg en in de subgroep over dagbesteding. Dit laatste houdt immers vaak nauw verband met zin en doel ervaren en ergens deel van uitmaken.

Bij samenwerking hoort ook ons reguliere contact met de **inloophuizen, het DAC** in het bijzonder. Deze onderbuur, biedt ons gastvrijheid als we meer ruimte nodig hebben, en onze bekenden schuiven regelmatig aan de DAC-tafel aan. De **kerken**, de verslavingszorg van **Jel-linek** en **Roads**, de **wijkagent, Kwintes, de Straatadvokaten van Motiva / Indebuurt033**,

met allen bestaat een werkrelatie die bestaat uit gastvrijheid hunnerzijds, en concreet overleg als een situatie daar aanleiding toe geeft.

Antiquariaat het Ezelsoor stelde ook dit jaar weer boeken ter beschikking voor de boekenkasten van Kwintes. Els verzamelt de wensen van de lezers en organiseert dit boekenproject, dat inmiddels geen project meer is, maar een constante.

In de drukke opvang was zij het beste af, vertelde ze me keer op keer in haar mooie, nieuwe woning. In de opvang leefde het tenminste, hier werd ze gek van de stilte, van eenzaamheid. Nu is ze bij een familielid ingetrokken. Daar kunnen wij van het straatpastoraat niet komen, zegt ze. En ergens anders afspreken is te ingewikkeld voor haar, dat vindt ze wel erg. Ik hoop echt, haar een keer bij toeval tegen te komen.

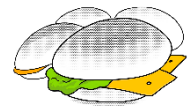
Netwerk DAK benaderde het Straatpastoraat om mee te doen in een pilotproject met de titel ‘Uitsluiting kent vele gezichten’, waarin mensen uit onze contactenkring (doelgroep) en invloedrijke mensen uit de stad een tweejarige verbintenis met elkaar aangaan in regelmatige ontmoetingen. Doel was om via de verhalen en wensen van concrete straatmensen of ervaringsdeskundigen tot verandering van houding, betrokkenheid en beleid te komen bij managers in de opvang en zorg, lokale politici of ambtenaren. Wij oordeelden na rijp beraad, dat dit concept te diverse doelstellingen heeft, waar we onze straatcontacten niet aan durfden bloot te stellen. De kans op teleurstellingen achtten wij te groot.

Zin op Maandag

Onze maandelijkse eigen activiteit, met het doel om mensen te verbinden, zodat ze onderling elkaar kunnen steunen, kreeg minder kans in dit corona-jaar. Onze werkplek is te klein om meer mensen op afstand te ontvangen. We aarzelden of we op langere termijn onderdak zouden vragen in een grotere locatie. De aarzeling schuilt erin dat voor veel mensen in onze doelgroep, de fysieke plek zelf het grootste deel van de herkenbaarheid uitmaakt. Wat er lukte:

- Januari   pianoconcert Wouter Harbers (3 straatmensen) en soep (7)
- Februari   Thema rouw. Bezinning, bemoediging, kwetsbare uitwisseling. (5) En soep (9)
- Maart   de binnen- en onze buitenkant. (3) Maskers schilderen. Soep (5)
- Juli   picknick in het park (12) met verhaal
- September   soep in het park (11) met verhaal
- Oktober   Thema vergeving, intieme verhalen... (6) en soep (9)
- December   Sinterklaas-grabbelcadeautjes overal op locatie uitgedeeld (80 😊)

(van facebook)

Zin op maandag over rouw (...) We keken een mooi, woordloos filmpje van Dudok de Wit over hoe een meisje rouwt over het verlies van haar vader. Hoe de plek, de fiets, de dijk waar hij vertrok, en haar vader zelf, een plek krijgt in haar levensverhaal en soms in het leven van degenen die bij haar horen: vriendinnen, vriendje, een gezin.

Wij deelden stukjes van onze levensverhalen, en de plek die verlies daarin heeft. Heel aanwezig of verder weg in onze geschiedenis, we (her-)ontdekten het belang van de doden eren. We gunden elkaar gedichten, Schrifteksten en bemoediging.

Omdat ik vanwege corona niet bij de opvanglocatie aan het Smallepad binnen kom, heb ik tijd om onze kerstkaarten te maken. Het worden engeltjes van papier die de mensen zelf in elkaar kunnen draaien, met een tekst erop in witte of goudkleurige verf. Heerlijk om te doen, rustig en met liefde, en daarbij te denken aan de mensen die de engeltjes straks gaan ontvangen. Maar het fijnste is wel het samen met de ontvanger het engeltje in elkaar draaien tijdens ons gesprek.

Intervisie, scholing, stages

Het **Fonds Franciscus** werd een nieuwe partner al gedurende 2019, met zijn programma om inloophuizen en ook locaties van straatpastoraat inhoudelijk en bestuurlijk te versterken. Ook dit fonds kampte in 2020 met de beperkingen van de corona-maatregelen. De masterclass presentie (live op afstand) en de daaropvolgende leergroep (live en online) gingen wel door. Cis bezocht beiden en neemt nog steeds deel aan de leergroep. Een waardevolle impuls in onze werkwijze.

Leo Koffeman en Bernadette namen deel aan online workshops op de uitwisselingsdag. We hielden twee keer intervisie onderling met de straatpastor van Utrecht en eenmaal onder leiding van supervisor Monique van Dijk. Omdat ons pand boven te klein is voor de groep en het DAC beneden plotseling een enorme lekkage van de burens had, waren we *last minute* te gast in de St. Franciscus Xaveriuskerk.

Vele studenten meldden zich als geïnteresseerd stagiair, maar ze waren allemaal op diverse stageplekken tegelijkertijd op zoek, en velen zegden ook weer af. Ook dat is een gevolg van de Coronatijd: het aantal stagemogelijkheden is zo beperkt dat studenten op alle paarden tegelijk wedden. Wij willen als het werk het toelaat, ook graag mensen de kans bieden om hun opleiding te doen. Bovendien stellen stagiaires ons vaak weer zinvolle vragen! Op de rand van 2020 en 2021 begon stagiaire Monique met een korte snuffelstage voor HBO theologie.

Bestuur en Fondswervingscommissie

Het bestuur van de Stichting Straatpastoraat Amersfoort was ook dit jaar weer nauw betrokken bij het werk van de straatpastor(es). Het afgelopen jaar heeft het bestuur twee wijzigingen ondergaan. Els Végh trad terug als bestuurslid, maar bleef beschikbaar voor projecten. In de Fondswervingscommissie nam Marjet de Jong de plaats in van Paul van Eck.

Het bestuur vergaderde in 2020 vier maal, en een maal schriftelijk, waarvan drie maal samen met de Fondswervingscommissie. Door de maatregelen rond het Coronavirus vonden sommige vergaderingen online plaats. Daarnaast is eenmaal schriftelijk vergaderd, ook in verband met de genoemde maatregelen. Onderwerpen die aan de orde kwamen, waren in het bijzonder de fondsenwerving en de financiën van de Stichting in de Coronatijd. Verder werd een functieomschrijving straatpastor/teamleider opgesteld. Tevens fungeert het bestuur als klankbord en ondersteuning voor de straatpastores.

Het is jaren geleden dat we elkaar zagen. Toen spraken we elkaar wekelijks, op straat. Zijn situatie was beroerd maar hij was volhardend blijmoedig: hij ging hier absoluut uit komen, vertelde hij me steeds weer. We hadden het over zijn problemen, over muziek en lekker eten, over zijn vertrouwen in het leven, hij was zich ervan bewust dat dat laatste hem echt hielp. Nu komen we elkaar tegen op een plek van toen. Het gaat goed, hij is kok in een instelling, hij woont fijn en hij geniet van het leven. Zijn verhaal maakt mij gelukkig!

Financieel

Aan de jaarrekening kan de volgende samenvatting worden ontleend:

Financiële cijfers 2020

	In Euro's
Baten	
Kerkelijke bijdragen en collectes	32.878
Particuliere fondsen	28.623
Giften particulieren	7.170
Totaal baten	<u>68.671</u>
Lasten	
Personeelskosten	69.181
Overige lasten-baten	3.584
Totaal lasten	<u>72.765</u>
Saldo (nadelig)	<u><u>4.095</u></u>

Bestuur en Commissie fondswerving zijn er in 2020 niet in geslaagd voldoende compensatie te vinden voor de kostenstijgingen. De personeelskosten waren ca. 27% hoger dan in 2019, voornamelijk als gevolg van de doorwerking over een vol jaar van de aanstelling van een tweede pastor per 1 september 2019 en van functie(her)waardering. Het nadelige saldo is aan het vermogen onttrokken.

De Stichting Straatpastoraat Amersfoort ontvangt geen structurele bijdragen. Het werk is alleen mogelijk dankzij steun van kerken in Amersfoort en omgeving, steun van particuliere gevers en bijdragen van fondsen. Straatpastores en bestuur zijn alle gevers erkentelijk voor hun bijdragen die het mogelijk maken dat dit belangrijke werk in Amersfoort doorgang kan vinden.

Doet u ook mee? NL34 TRIO 0338 6719 19 is ons IBAN-nummer.

U kunt ook bijdragen door gebruik te maken van de volgende QR-code

Givt

Gebruik de Givt-app om de QR-code te scannen en gewoon te blijven geven

Hartelijk dank voor uw gift. Uw bijdrage is aftrekbaar voor de belastingen, omdat de Stichting Straatpastoraat een ANBI-instelling is. Heeft u iets na te laten? Een legaat is natuurlijk ook zeer welkom.

Illustraties: Marjet de Jong